[২০১৯] ৯ এছ.চি.আৰ. ৮৪৩

ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্য

বনাম

জুনু গয়াৰী

(২০১৫ চনৰ দেৱানী আপীল নং ৩৬৬৯-৩৬৭০)

২৬ জুলাই, ২০১৯

[ন্যায়াধীশ এম আৰ শ্বাহ আৰু ন্যায়াধীশ এ এছ বোপান্না]

দণ্ডবিধি, ১৮৬০ – ধাৰা ৩০২ – ভাৰতৰ সংবিধান – ধাৰা ২১ উত্তৰদাতা- লেখ আবেদনকাৰীয়ে উচ্চ ন্যায়ালয়ত ২১ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত লেখ আবেদন দাখিল কৰি অভিযোগ কৰে যে তেওঁৰ স্বামীক সেনাবাহিনীৰ লোকে এজন আত্মীয়ৰ ঘৰৰ পৰা তুলি লৈ গৈছিল আৰু তাৰ পিছত, আৰক্ষীয়ে তেওঁক জনাইছিল যে সেনাৰ সৈতে হোৱা এনকাউণ্টাৰত তেওঁৰ স্বামীৰ মৃত্যু হৈছে– উচ্চ ন্যায়ালয়ে জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশক তদন্ত কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়ে– জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশে বিশেষভাৱে পর্যবেক্ষণ কৰিছিল যে মৃতকৰ মৃত্যু সেনাৰ হাতত আছিল আৰু মৃতকৰ মৃত্যু এনকাউণ্টাৰৰ সময়ত হোৱা বুলি দেখুৱাবলৈ সেনাই চেষ্টা কৰিছিল –সেই অনুসৰি উচ্চ ন্যায়ালয়ে ধাৰা ৩০২ আইপিচি আৰু চিবিআইৰ অধীনত অপৰাধমূলক গোচৰ পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়ে মূল প্রতিবাদী নং. ১ আৰু ৩ ৰ অধীনত মূল লেখ আবেদনকাৰীক ক্ষতিপূৰণৰ ৰূপত ৩ লাখ টকা দিবলৈ নির্দেশ দিয়া হৈছিল –আপীলত, কোৱা হৈছে: উচ্চ ন্যায়ালয়ে সঠিকভাৱে ৩০২ আইপিচিৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে অপৰাধমূলক গোচৰ ৰুজু কৰিবলৈ আৰু চিবিআইয়ে তদন্তৰ কাম হাতত লবলৈ উচ্চ ন্যায়ালয়ে সঠিকভাৱে নির্দেশ দিলে – জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশে লিপিবদ্ধ কৰা তথ্যসমূহ ৰেকর্ডত থকা সামগ্রীসমূহ

বিবেচনা কৰাৰ পিছত, সাক্ষীসকলক পৰীক্ষা কৰাৰ পিছত আৰু আনকি আপীলকাৰীসকলকো সুযোগ দিয়াৰ পিছত আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে প্ৰাইমা ফেচি তথ্য পোৱা গৈছে – এনে পৰিস্থিতিত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দানত হস্তক্ষেপ কৰাৰ কোনো কাৰণ নাই – লেখ আবেদনকাৰীক দিয়া ক্ষতিপূৰণৰ ক্ষেত্ৰত, যিহেতু জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশ আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এটা নিৰ্দিষ্ট তথ্য পাইছে যে সংবিধানৰ ২১ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা হৈছে– সেই অনুসৰি ক্ষতিপূৰণ ৩ লাখৰ পৰা ৫ লাখলৈ বৃদ্ধি কৰা হল।

আপীলসমূহ নিষ্পত্তি কৰি আদালতে কয়-

১. ভুক্তভোগীৰ মৃত্যুৰ সন্দৰ্ভত আই পি চিৰ ৩০২ ধাৰাত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ে সঠিকভাৱে নিৰ্দেশ দিছে আৰু সংঘটিত অপৰাধৰ গুৰুত্বৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি উচ্চ ন্যায়ালয়ে চিবিআইক তদন্ত গ্ৰহণ কৰিবলৈ সঠিকভাৱে নিৰ্দেশ দিছে। পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা কথাখিনিৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ে জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশে দাখিল কৰা প্ৰতিবেদনৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিছে যিয়ে ২৬.০৮.২০০৩ চনৰ পিছৰ নিশা মৃতকজনক ‘ডি’ ৰ ঘৰৰ পৰা সেনাবাহিনীৰ লোকে তুলি লৈছিল বুলি স্পষ্টভাৱে লিপিবদ্ধ কৰিছে; যে মৃতদেহটো সেনাই তুলি লোৱাৰ সময়ৰ পৰাই মৃতদেহটো থানাত আৰক্ষীক গতাই দিয়াৰ সময়লৈকে মৃতকজন ভাৰতীয় সেনাৰ জিম্মাত আছিল; যে মৃতকৰ মৃত্যু সেনাৰ হাতত আছিল আৰু অৱশ্যে সেনাই মৃতকৰ মৃত্যুক সেনা আৰু মৃতকৰ মাজত হোৱা মুখামুখিৰ সংঘৰ্ষ দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰিছে। জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশে লিপিবদ্ধ কৰা পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ ৰেকৰ্ডত থকা সামগ্ৰীসমূহ বিবেচনা কৰাৰ পিছত আৰু কিছুমান সাক্ষীক পৰীক্ষা কৰাৰ পিছত আৰু আনকি আপীলকাৰীসকলকো সুযোগ দিয়াৰ পিছত আছিল। এনে পৰিস্থিতিত আই পি চিৰ ৩০২ ধাৰাত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে

অপৰাধমূলক গোচৰ পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া আৰু চিবিআইক তদন্ত গ্ৰহণ কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া উচ্চ ন্যায়ালয়ে প্ৰদান কৰা বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশে কোনো ধৰণৰ হস্তক্ষেপৰ প্ৰয়োজন নাই। [প্যাৰা ৪.১] [৮৪৮ জি-এইচ; ৮৪৯-এ-ডি]

২. এতিয়া যিমানদূৰলৈকে মূল লেখ আবেদনকাৰীক ক্ষতিপূৰণৰ ৰূপত তিনি লাখ টকা দিয়াৰ কথা কোৱা হৈছে, মন কৰিবলগীয়া যে জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশ আৰু আনকি উচ্চ ন্যায়ালয়েও লিপিবদ্ধ কৰা এটা নির্দিষ্ট তথ্য আছে যে ভাৰতৰ সংবিধানৰ ২১ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা হৈছে। ভুক্তভোগীৰ মৃত্যুৰ বাবে দায়ী ব্যক্তিসকলৰ শেষত চিবিআইয়ে তদন্ত কৰিব। কিন্তু সত্যটো হল যে ভুক্তভোগীৰ মৃত্যু হৈছে আৰু আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে প্ৰাইমা ফেচি ফিণ্ডিং আছে। দৰাচলতে উচ্চ ন্যায়ালয়ে তিনি লাখ টকাহে প্ৰদান কৰিছে যিটো এই আদালতৰ মতে নিম্ন পক্ষত আছে। এই আদালতৰ মতে যদি ক্ষতিপূৰণৰ দিশত পাঁচ লাখ টকা প্ৰদান কৰা হয়, তেন্তে এই পর্যায়ত একেই ন্যায়ৰ স্বাৰ্থত হব। গতিকে ভাৰতীয় সংবিধানৰ ১৪২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি আৰু মৃতক আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালৰ সদস্যৰ সৈতে যথেষ্ট ন্যায় প্ৰদান কৰিবলৈ ক্ষতিপূৰণৰ পৰিমাণ পাঁচ লাখ টকালৈ বৃদ্ধি কৰা হয়, যিটো আপীলকাৰীয়ে আজিৰ পৰা চাৰি সপ্তাহৰ ভিতৰত গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ মহাপঞ্জীয়কত জমা দিব লাগিব, যিটো মূল লেখ আবেদনকাৰীক তেওঁক সঠিকভাৱে চিনাক্ত কৰাৰ পিছত প্ৰদান কৰা হব। ক্ষতিপূৰণৰ মূল্যায়নে মূল লেখ আবেদনকাৰীক আইনত যিকোনো ধৰণৰ প্ৰতিকাৰৰ সুবিধা লবলৈ বাধা নিদিয়ে যিটো নিজৰ যোগ্যতাৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত লব লাগিব। [প্যাৰা ৫] [৮৪৯-ডি-এইচ]।

৩) যিহেতু বিষয়টো বহুত পুৰণি, গতিকে চিবিআইক তদন্ত অতি সোনকালে হাতত লবলৈ আৰু সমাপ্ত কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া হৈছে যাতে প্ৰকৃত দোষীক শাস্তি দিয়া হয়।

কোৱা বাহুল্য যে আৰু এই আদালতে জেনেৰেল অফিচাৰ কমাণ্ডিং বনাম চিবিআই আৰু আন এজনৰ গোচৰত ৰখাৰ দৰে, (২০১২)৬ এছচিচি ২২৮ত ৰিপৰ্ট কৰা মতে, অভিযোগনামা তদন্তকাৰী সংস্থাই দাখিল কৰাৰ পিছত আৰু আদালতে জ্ঞান লোৱাৰ পিছত নহয়, সেনাবাহিনীৰ যোগ্য কৰ্তৃপক্ষই অভিযোগনামা দাখিল কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা আঠ সপ্তাহৰ ভিতৰত সিদ্ধান্ত লব লাগিব নে নাই তাৰ পিছত সংশ্লিষ্ট মুখ্য ন্যায়িক দণ্ডাধীশক একেখিনি কথা জনাই দিব। যদিহে গোচৰটো সামৰিক আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰ কৰাৰ বিকল্প দিয়া হয়, তেন্তে উক্ত কার্য্যবিধি তৎক্ষণাত আৰম্ভ হব আৰু আইন অনুসৰি ক্ষিপ্রতাৰে সমাপ্ত হব। ইয়াৰ উপৰিও পর্যবেক্ষণ আৰু নির্দেশ দিয়া হৈছে যে যদিহে অভিযুক্তক অপৰাধমূলক আদালতে বিচাৰ কৰিব বুলি বিকল্প দিয়া হয় তেন্তে চিবিআইয়ে এনে বিকল্প লাভ কৰাৰ পৰা চাৰি সপ্তাহৰ ভিতৰত কেন্দ্রীয় চৰকাৰক অনুমোদন প্রদানৰ বাবে আবেদন কৰিব লাগিব আৰু এনে আবেদন দাখিল হলে কেন্দ্রীয় চৰকাৰে এনে আবেদনৰ তাৰিখৰ পৰা আঠ সপ্তাহৰ ভিতৰত উক্ত আবেদনৰ ওপৰত চূড়ান্ত সিদ্ধান্ত লব লাগিব। যদিহে কেন্দ্রীয় চৰকাৰে অনুমোদন প্রদান কৰে তেন্তে ফৌজদাৰী আদালতে বিচাৰ প্রক্রিয়া আগবঢ়াই নিব আৰু একেটা ক্ষিপ্রতাৰে সমাপ্ত কৰিব লাগিব। [প্যাৰা ৭] [৮৫০-বি-ই]।

জেনেৰেল অফিচাৰ কমাণ্ডিং বনাম চিবিআই আৰু আন এজন

(২০০৬) ৬ এছচিচি ২২৮ : [২০১২] ৫ এছচিআৰ ৫৯৯ – নির্ভৰ কৰা হৈছে।

<u>উদ্ধৃত গোচৰ</u>

[২০১২] ৫ এছচিআৰ ৫৯৯ নির্ভৰ কৰিছিল পেৰা ৭

দেৱানী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰ : ২০১৫ চনৰ দেৱানী আপীল নং ৩৬৬৯-৩৬৭০/২০১৫।

গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ডব্লিউ. পি. (চিভিল) নং ৯৭০৯/২০০৩ গোচৰত ০৯.০৬.২০০৬ তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা আৰু এম.চি.নং: ২৯৫৪/২০০৭গোচৰত ০৫.১২.২০০৮ তাৰিখৰ আদেশ পৰা ।

আৰ বালাসুব্রমণিয়ান, জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা, শ্রীমতী আকাংক্ষা কৌল, এ কে শর্মা, শ্রীমতী অনিল কাটিয়াৰ, আপীলকাৰীৰ অধিবক্তা।

আদালতৰ ৰায়দানৰ কৰে

ন্যায়াধীশ এম আৰ শ্বাহ,

১. গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ে লেখ আবেদন(গ) নং ৯৭০৯/২০০৩ত গৃহীত কৰা ৯.৬.২০০৬ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশত ক্ষোভিত আৰু অসন্তুষ্ট অনুভৱ কৰি, য'ত উচ্চ ন্যায়ালয়ে এজন সোমেশ্বৰ গয়াৰী ওৰফে ছমব্রমৰ মৃত্যুৰ সন্দর্ভত চিবিআই তদন্তৰ বাবে নির্দেশ দিছে, লগতে, ৫.১২.২০০৮ তাৰিখৰ আদেশৰ ভিত্তিত পর্যালোচনা আবেদন খাৰিজ কৰা হৈছে, মূল প্রতিবাদীসকলে– ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্যই বর্তমানৰ আবেদনসমূহক অগ্রাধিকাৰ দিছে, বিশেষ অনুমতিৰ আবেদনৰ জৰিয়তে।

২. যে ইয়াত উত্তৰদাতা – মৃত সোমেশ্বৰ গয়াৰী ওৰফে ছমব্রমৰ যুৱতী বিধৱা শ্রীমতী জুনু গয়াৰীয়ে ইয়াত আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে উপযুক্ত লেখ, নির্দেশনা বা

আদেশৰ বাবে ভাৰতীয় সংবিধানৰ ২২৬ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত উচ্চ ন্যায়ালয়ত ৰিট আবেদন দাখিল কৰে –মূল উত্তৰদাতাসকলে তেওঁলোকক কাৰণ আৰু তেওঁৰ স্বামী সোমেশ্বৰ গয়াৰী ওৰফে ছমব্রমৰ মৃত্যুৰ বাবে দায়ী ব্যক্তিসকলৰ ওপৰত ন্যায়িক তদন্ত আৰম্ভ কৰিবলৈ নির্দেশ দিছিল। লগতে তেওঁৰ আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালক তেওঁলোকৰ জীয়াই থকাৰ বাবে ছয় লাখ টকাৰ ক্ষতিপূৰণৰ বাবেও অধিক নির্দেশনা বিচৰা হৈছিল।

২.১ মূল লেখ আবেদনকাৰীৰ হৈ গোচৰটো আছিল যে যেতিয়া তেওঁৰ মৃত স্বামী বিজনী থানাৰ অন্তর্গত কইলামাইলা গাঁৱত থকা নিজৰ আত্মীয়ৰ ঘৰত আছিল, তেতিয়া ২৬.০৮.২০০৩ তাৰিখে পুৱা প্রায় ৩:০০ বজাত তেওঁক ৮ নং মাদ্রাজ সামৰিক ৰেজিমেণ্টৰ কর্মীয়ে ভবানিপুৰ সেনা শিবিৰলৈ লৈ গৈছিল আৰু তাৰ পিছত তেওঁৰ সম্ভেদ পোৱা নাযায় যেতিয়ালৈকে আমগুৰি আৰক্ষী আউটপোষ্টৰ প্রভাৰী বিষয়াই তেওঁক জনোৱা নাছিল যে ৩০.০৮.২০০৩ তাৰিখে ভবনহিপুৰগাঁৱৰ ওচৰত সেনাৰ সৈতে হোৱা এক মুখামুখিত সংঘর্ষত তেওঁৰ স্বামীৰ মৃত্যু হৈছে ।

২.২ আপীলকাৰীসকলে লেখ আবেদনৰ বিৰোধিতা কৰিছিল – মূল প্রতিবাদীসকলে। মূল উত্তৰদাতাসকলে তেওঁলোকৰ শপতনামাত গ্রহণ কৰা স্থিতি আছিল যে মূল লেখ আবেদনকাৰীয়ে দাবী কৰা ধৰণে কোনো সাধাৰণ নাগৰিকক সেই হিচাপে ভবানীপুৰ সেনা শিবিৰলৈ অনা হোৱা নাছিল। তেওঁলোকে সেই নির্দিষ্ট স্থিতি গ্রহণ কৰিছিল যে লেখ আবেদনকাৰীৰ স্বামীক ৩০.০৮.২০০৩ তাৰিখে প্রায় ৩:৫০ বজাত সংঘটিত হোৱা এক সংঘর্ষত হত্যা কৰা হয়।

২.৩ ৪.৪.২০০৫ তাৰিখৰ সেই আদেশ অনুসৰি উচ্চ ন্যায়ালয়ে বংগাইগাঁৱৰ বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশক মূল লেখ আবেদনকাৰীৰ স্বামী সোমেশ্বৰ গয়াৰীৰ নিৰুদ্দেশ আৰু মৃত্যুৰ কাৰণ হোৱা পৰিস্থিতিৰ সন্দর্ভত তদন্ত কৰিবলৈ

নির্দেশ দিয়ে। উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশক প্রতিবেদন দাখিল কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়ে। লগতে উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশক সকলো পক্ষকে উপযুক্ত জাননী জাৰি কৰি বিষয়টোৰ শুনানিৰ সুযোগ প্রদান কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়ে। ইয়াৰ পিছত প্রয়োজনীয় অনুসন্ধান অনুষ্ঠিত কৰি দিয়া আৰু সংশ্লিষ্ট সাক্ষীসকলক পৰীক্ষা কৰাৰ পিছত আৰু নথীত উপলব্ধ সমগ্র সামগ্রীৰ প্রশংসাৰ পিছত, বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশে সেই বুলি ধৰি নিজৰ প্রতিবেদন দাখিল কৰে যে ২৬.০৮.২০০৩ চনৰ পিছদিনা নিশা মৃত সোমেশ্বৰ গয়াৰীক দিলবাহাদুৰ চেত্রীৰ ঘৰৰ পৰা সেনাবাহিনীৰ লোকে উঠাই লৈ যায়। বিদ্বান জিলা আৰু অধিবেশন ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে মৃতকক দিলবাহাদুৰ চেত্রীৰ ঘৰৰ পৰা উঠাই নিয়াৰ কাণ্ডত কোনো অসম আৰক্ষী জোৱান জড়িত নাছিল বুলিও মতামত আগবঢ়ায়। বিদ্বান জিলা আৰু অধিবেশন ন্যায়াধীশে আৰু পর্যবেক্ষণ কৰে যে মূল লেখ আবেদনকাৰীয়ে বিজনী থানাই মৃতকৰ মহিলাগৰাকীক সেনাৰ সৈতে হোৱা সংঘর্ষত মৃতকৰ মৃত্যু হোৱা বুলি নজনোৱালৈকে মৃতকৰ বিষয়ে জানিব পৰা নাছিল। প্রত্যক্ষ আৰু পৰিস্থিতিগত দুয়োটা প্রমাণৰ প্রশংসাত বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে মৃতকক সেনাই তুলি নিয়াৰ সময়ৰ পৰাই মৃতদেহটো আৰক্ষীক গতাই দিয়াৰ সময়লৈকে সময়লৈকে ভাৰতীয় সেনাৰ জিম্মাত আছিল ।

২.৪ যে ইয়াৰ পিছত উচ্চ ন্যায়ালয়ে ইয়াত আপীলকাৰীসকলক বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশে দাখিল কৰা তদন্ত প্রতিবেদনত আপত্তি দাখিল কৰাৰ সুযোগ দিলে, যদি আছে। কিন্তু ইয়াত আপীলকাৰীসকলে – মূল প্রতিবাদীসকলে এনে কোনো আপত্তি কৰা নাছিল।

তাৰ পিছত ইয়াত আপীলকাৰীসকলৰ হৈ হাজিৰ হোৱা বিদ্বান অধিবক্তাই দিয়া দাখিলসমূহ বিবেচনা কৰাৰ পিছত - বিদ্বান জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশে দাখিল কৰা তদন্তৰ প্ৰতিবেদনৰ মূল উত্তৰদাতাসকলে, উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে মৃত – সোমেশ্বৰ গয়াৰীক সেনাই যি উদ্দেশ্যত জিম্মাত নিয়ক লাগে আৰু সম্ভৱতঃ জিম্মাত থকাৰ সময়তে হত্যা কৰা হৈছিল। গতিকে উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশৰ জৰিয়তে নিৰ্দেশ দিছে যে বিদ্বান জিলা আৰু সত্ৰ ন্যায়াধীশে লিপিবদ্ধ কৰা নিৰ্দিষ্ট আৰু শ্ৰেণীগত তথ্যৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বিষয়টোৰ ওপৰত আইন অনুসৰি অধিক তদন্তৰ প্ৰয়োজন হয় যাৰ বাবে আই পি চিৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে অপৰাধমূলক গোচৰ পঞ্জীয়ন কৰা হব। উচ্চ ন্যায়ালয়ে চি বি আইক তদন্ত হাতত লবলৈ নিৰ্দেশ দিছে যাতে প্ৰকৃত দোষীসকলে শাস্তিবিহীনভাৱে সাৰি নাযায়।

২.৫ ভাৰতীয় সংবিধানৰ ২১ নং অনুচ্ছেদৰ উলংঘা হোৱা বুলি আৰু মূল লেখ আবেদনকাৰীগৰাকী এগৰাকী নাবালক বিদ্যালয়লৈ যোৱা সন্তান তিনিটাক চোৱাচিতা কৰিবলগীয়া এগৰাকী যুৱতী আৰু মৃত মহিলাগৰাকীয়েই পৰিয়ালটোৰ একমাত্ৰ ৰুটি উপাৰ্জন কৰা বুলি বিবেচনা কৰি উচ্চ ন্যায়ালয়ে আৰু অধিক নিৰ্দেশ দিয়ে যে মূল প্ৰতিবাদী নং. ১ আৰু ৩ – ভাৰত চৰকাৰ আৰু কমাণ্ডেণ্ট, ৮ম মাদ্ৰাজ ৰেজিমেণ্টেক মৃত সোমেশ্বৰ গয়াৰীৰ মৃত্যুৰ ক্ষতিপূৰণৰ ৰূপত মূল লেখ আবেদনকাৰীক তিনি লাখ টকা দিব।

৩) উচ্চ ন্যায়ালয়ে গৃহীত কৰা বিবাদিত ৰায়(সমূহ) আৰু আদেশ(সমূহ)ৰ ওপৰত ক্ষোভিত আৰু অসন্তুষ্ট অনুভৱ কৰি, ইয়াত আপীলকাৰীসকলে– মূল প্ৰতিবাদীসকল – ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্যসকলে বৰ্তমানৰ আপীলসমূহ কৰিছে।

৪/ আমি আপীলকাৰীৰ হৈ হাজিৰ হোৱা বিদ্বান জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা শ্রী আৰ বালাসুব্রমণিয়ানক শুনিছো। সংশ্লিষ্ট জিলা আদালতৰ পৰা পোৱা সেৱা প্রতিবেদন অনুসৰি প্রতিবাদীৰ ওপৰত জাননী সেৱা সম্পূর্ণ হয় যদিও প্রতিবাদীৰ হৈ কোনেও হাজিৰ হোৱা নাই।

৪.১ আপীলকাৰীৰ হৈ বিদ্বান জ্যেষ্ঠ অধিবক্তাক হাজিৰ হোৱা শুনি উচ্চ ন্যায়ালয়ে গৃহীত কৰা বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশ বিবেচনা কৰি, সেই হিচাপে আমি বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশত হস্তক্ষেপ কৰাৰ কোনো কাৰণ দেখা নাই। সোমেশ্বৰ গয়াৰী ওৰফে ছমব্রমৰ মৃত্যুৰ সন্দর্ভত আইপিচিৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ে সঠিকভাৱে নির্দেশ দিছে আৰু সংঘটিত অপৰাধৰ গুৰুত্বৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি উচ্চ ন্যায়ালয়ে চিবিআইক তদন্ত গ্রহণ কৰিবলৈ সঠিকভাৱে নির্দেশ দিছে। পূর্বতে উল্লেখ কৰা কথাখিনিৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশে দাখিল কৰা প্রতিবেদন বিবেচনা কৰিছে যিয়ে শুদ্ধকৈ লিপিবদ্ধ কৰিছে যে ২৬.০৮.২০০৩ চনৰ পিছদিনা নিশা মৃত সোমেশ্বৰ গয়াৰী ওৰফে ছমব্রমক দিলবাহাদুৰ চেত্রীৰ ঘৰৰ পৰা সেনাবাহিনীৰ লোকে উঠাই লৈ গৈছিল; যে মৃতকক সেনাই তুলি লোৱাৰ সময়ৰ পৰাই মৃতদেহটো থানাত আৰক্ষীক গতাই দিয়াৰ সময়লৈকে মৃতকজন ভাৰতীয় সেনাৰ জিম্মাত আছিল; যে মৃতকৰ মৃত্যু সেনাৰ হাতত হৈছিল আৰু অৱশ্যে সেনাই মৃতকৰ মৃত্যুক সেনা আৰু মৃতকৰ মাজত হোৱা মুখামুখিৰ সংঘর্ষ বুলি দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰিছে। বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশে লিপিবদ্ধ কৰা পূর্বতে উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ ৰেকর্ডত থকা সামগ্রীসমূহ বিবেচনা কৰাৰ পিছত আৰু কিছুমান সাক্ষীক পৰীক্ষা কৰাৰ পিছত আৰু আনকি আপীলকাৰীসকলকো সুযোগ দিয়াৰ পিছত আছিল। এনে পৰিস্থিতিত আই পি চিৰ ৩০২ ধাৰাত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে অপৰাধমূলক গোচৰ পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া আৰু চিবিআইক তদন্ত গ্রহণ কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া উচ্চ

ন্যায়ালয়ে প্রদান কৰা বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশত কোনো ধৰণৰ হস্তক্ষেপৰ প্রয়োজন নাই।

৫) এতিয়া যিমানদূৰলৈকে মূল লেখ আবেদনকাৰীক ক্ষতিপূৰণৰ ৰূপত তিনি লাখ টকা দিয়াৰ কথা কোৱা হৈছে, মন কৰিবলগীয়া যে বিদ্বান জিলা আৰু সত্র ন্যায়াধীশে আনকি উচ্চ ন্যায়ালয়েও লিপিবদ্ধ কৰা এটা নির্দিষ্ট তথ্য আছে যে ভাৰতৰ সংবিধানৰ ২১ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা হৈছে। সোমেশ্বৰ গয়াৰীৰ মৃত্যুৰ বাবে দায়ী ব্যক্তিসকলৰ অৱশেষত চিবিআইয়ে তদন্ত কৰিব। কিন্তু সত্যটো হল যে সোমেশ্বৰ গয়াৰীৰ মৃত্যু হৈছে আৰু আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে প্রাইমা ফেচি ফিণ্ডিং আছে। দৰাচলতে উচ্চ ন্যায়ালয়ে তিনি লাখ টকাহে প্রদান কৰিছে যিটো আমাৰ মতে নিম্ন পক্ষত আছে। আমাৰ মতে যদি ক্ষতিপূৰণৰ দিশত পাঁচ লাখ টকা প্রদান কৰা হয়, তেন্তে এই পর্যায়ত একেই ন্যায়ৰ স্বার্থত হব। গতিকে ভাৰতীয় সংবিধানৰ ১৪২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত ক্ষমতা প্রয়োগ কৰি আৰু মৃতক আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালৰ সদস্যৰ সৈতে যথেষ্ট ন্যায় কৰিবলৈ আমি ক্ষতিপূৰণৰ পৰিমাণ পাঁচ লাখ টকালৈ বৃদ্ধি কৰিছো, যিটো আজিৰ পৰা চাৰি সপ্তাহৰ ভিতৰত আপীলকাৰীয়ে গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ মহাপঞ্জীয়কত জমা দিব লাগিব, যিটো আজিৰ পৰা চাৰি সপ্তাহৰ ভিতৰত মূল লেখ আবেদনকাৰীক সঠিকভাৱে চিনাক্ত কৰি প্রদান কৰিব লাগিব। আমাৰ ক্ষতিপূৰণৰ মূল্যায়নে মূল লেখ আবেদনকাৰীক আইনত যিকোনো ধৰণৰ প্রতিকাৰৰ সুবিধা লবলৈ বাধা নিদিয়ে যিটো নিজৰ যোগ্যতাৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত লব লাগিব।

৬) ওপৰৰ কথাখিনিৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি আৰু ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰণসমূহৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ে অপৰাধমূলক গোচৰ পঞ্জীয়ন কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া আৰু চিবিআইক তদন্ত গ্রহণ কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশক

প্রত্যাহ্বান জনাই বর্তমানৰ আবেদনসমূহ খাৰিজ কৰাৰ যোগ্য আৰু সেই অনুসৰি খাৰিজ কৰা হয়।

৭) যিহেতু বিষয়টো বহুত পুৰণি, গতিকে চিবিআইক তদন্ত অতি সোনকালে হাতত লবলৈ আৰু সমাপ্ত কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া হৈছে যাতে প্রকৃত দোষীক শাস্তি দিয়া হয়। কোৱা বাহুল্য যে আৰু এই আদালতে জেনেৰেল অফিচাৰ কমাণ্ডিং বনাম চিবিআই আৰু আন এজনৰ গোচৰত ৰখাৰ দৰে, (২০১২)৬ এছচিচি ২২৮ত ৰিপর্ট কৰা মতে, অভিযোগনামা তদন্তকাৰী সংস্থাই দাখিল কৰাৰ পিছত আৰু আদালতে জ্ঞান লোৱাৰ পিছত নহয়, সেনাবাহিনীৰ যোগ্য কর্তৃপক্ষই অভিযোগনামা দাখিল কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা আঠ সপ্তাহৰ ভিতৰত সিদ্ধান্ত লব লাগিব নে নাই তাৰ পিছত সংশ্লিষ্ট মুখ্য ন্যায়িক দণ্ডাধীশক একেখিনি কথা জনাই দিব। যদিহে গোচৰটো সামৰিক আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰ কৰাৰ বিকল্প দিয়া হয়, তেন্তে উক্ত কার্য্যবিধি তৎক্ষণাত আৰম্ভ হব আৰু আইন অনুসৰি ক্ষিপ্রতাৰে সমাপ্ত হব। ইয়াক আৰু অধিক পর্যবেক্ষণ আৰু নির্দেশনা দিয়া হয় যে যদিহে অভিযুক্তক অপৰাধমূলক আদালতে বিচাৰ কৰা হব বুলি বিকল্প লোৱা হয় তেন্তে চিবিআইয়ে এনে বিকল্প লাভ কৰাৰ পৰা চাৰি সপ্তাহৰ ভিতৰত কেন্দ্রীয় চৰকাৰক অনুমোদন প্রদানৰ বাবে আবেদন কৰিব লাগিব আৰু যদি এনে আবেদন দাখিল কৰা হয় তেন্তে কেন্দ্রীয় চৰকাৰে এনে আবেদনৰ তাৰিখৰ পৰা আঠ সপ্তাহৰ ভিতৰত উক্ত আবেদনৰ ওপৰত চূড়ান্ত সিদ্ধান্ত লব লাগিব। যদিহে কেন্দ্রীয় চৰকাৰে অনুমোদন প্রদান কৰে তেন্তে ফৌজদাৰী আদালতে বিচাৰ প্রক্রিয়া আগবঢ়াই নিব আৰু একেটা ক্ষিপ্রতাৰে সমাপ্ত কৰিব লাগিব।

৮) পূর্বতে উল্লেখ কৰা পর্যবেক্ষণ আৰু নির্দেশনাৰ সৈতে বর্তমানৰ আবেদনসমূহৰ নিষ্পত্তি কৰা হয়।

আবেদন নিষ্পত্তি কৰা হল ।

অংকিত জ্ঞান

অনুবাদক: প্রণৱ জ্যোতি বৰা, জ্যেষ্ঠ শ্রেণীৰ অনুবাদক